

Biztatási kár - a la Tokár

Ósi mondás: ügyvédtől-dögvésztől mentsen meg az Isten. Végképp' így érezhet az olvasó, ha két ügyvéd bajvívásával traktálják. A magam - elvi ügyekhez fűződő – jogi vitáit a tárgyalótermekben és a felsőoktatásban vívom meg. Tudok hallgatni, ha valaki az én nevemmel fényesítené a magáét. Bennszülött szolnokiként vallom, hogy néha a nyilvános kihívásra nem a kihívó, hanem a bennem bízók igazságának megjelenítése, és a jogállam oltalma miatt kell kiállnom. Ezért válaszolok pár ténybeli és jogi érveléssel a Tokár-család téves és hibás filippikáira.

Jó fél évszázada törvény (Pp. 172. §), hogy **a tanú a tárgyaláson és a bizonyítási eljárásnál kihallgatása előtt nem lehet jelen**. Azért van ez így, mert különben tudhatná: mit is kell elhallgatnia, tagadnia, a valóságtól eltérően elmondania, azaz élőszóban és dokumentumokból részrehajlóan felkészülhet, illetve felkészíthető. Pontosan ezt a jogelvet és konkrét szabályt szegte meg Tokár István /és a megyei önkormányzat tisztviselője/, amikor, mint tanú kézbe kapta a per egy vagy több, előzetes iratát. A tanúvallomás így kottá(k)ból: jogellenesen történt. Ám a tanú érdektelennek vallotta magát!? Mindezt a 2007.október 8-i tárgyalás jegyzőkönyve igazolja. Pl.: **„Tokár István: Kétszer idéztem a jegyzőkönyvből, amelyet egyébként az alperes bocsátott rendelkezésemre”**. Mindennek a következtében a tanú a valóságtól, a per addigi, jórészt vitán felüli megállapításaitól, és a megyei elnököt terhelő felelősség konkrétumaitól eltérő vallomást - vagy inkább nyilatkozatot és kirohanásokat tett. Képtelen volt ugyanakkor például megmagyarázni, hogy fordulhatott elő, hogy olyan, 5000 négyzetméternyi gépi vakolást is teljesített számla műszaki tartalmaként kifizettek, amely fal ott, akkor nem is létezett. Más képtelen hibák is megestek ugyanott.

A **„Bostrány a meghallgatáson”** című cikkben Tokár úr mégis kinyilatkozza: **„Nem biztattam a vállalkozókat, hisz nem velünk álltak szerződéses kapcsolatban”**. Kettős hiba. Valójában az övele való, még a perindítás előtti, békés megoldást hiába kereső levélváltás cáfolja az előbbieket, és a megyei önkormányzat által is aláírt engedményezési szerződés az utóbbiakat. Polgári bíróság hivatalból figyelmezteti a tanút a hamis tanúzás tilalmára, következményeire. Szokjon hozzá vajon ahhoz is a bíróság, hogy a tanút – középszintű csúcspolitikust – arra is figyelmeztetni kell: nem köteles önmagát tanúként sem bűncselekmény elkövetésével vádolni (Pp. 170. §)?! Szép új világ! Mármost: ha a tanú kihallgatása előtti jelenléte tilos, méginkább az az iratok átadás-átvételével megspékelt olvasópróba. Ezt már Bacsó Péter klasszikus filmje, a Tanú is kifigurázta. Nem erre mondták, de erre is igaz: ez már nem(csak) bűn, hanem hiba. Bűn is lehet: annak egyszerű (!) gyanúja immár papírokból kinyerhetően fennáll. A Btk. 238. § szerint **„a tanú, aki bíróság vagy más hatóság előtt az ügy lényeges körülményére valótlan vallomást**

tesz, vagy a valót elhallgatja”, hamis tanúzást követ el, ami még polgári ügyben megvalósuló esetben is büntett, és érte, alapesetben 3 évig terjedő szabadságvesztést lehet kapni. Ugyanennek a gondatlan alakzata is büntetendő. Az eljárás azután startol, hogy az alapügy befejeződött. Elvi éllel mondta ki bíróság: e felelősség akkor is fennáll, ha a bíróság ezt a vallomást nem vonta a mérlegelés körébe, nem arra alapított tényállást. A Btk. 242. § pedig ezt rögzíti: **„Hamis tanúzásra felhívás” tényállása: ha valaki mást hamis tanúzásra rábírni törekszik**, majd, folytatja a törvény: **Aki a hamis tanúzásra felhívást /nem büntető, hanem/ egyéb hatóság előtt folyamatban levő ügyben követi el, vétség miatt...büntetendő.** Nem jogi előfeltétel a bekövetkezett, bűnös eredmény. Az eshetőlegesség kizárt.

Aprólékosan nem tudni még: mi, hogyan és miért zajlott le a tárgyalási jegyzőkönyvet – általa elismerten! – átadó megyei önkormányzati hivatalnok, és az ex-elnök között. Mentelmi jog itt nem jön számításba, vizsgálat indítható, mert a befolyásolás megtörtént. Tokár úr ugyanis több ízben a jegyzőkönyvvel „vitakozott”, a benne foglalt előzményeket minősítgette, vitatta, ha nem is cáfolta: így próbálta menteni a saját renoméját. Ebben talált szövetségesére a buzgó hivatalnokban. A többi: néma csend – egyelőre.

Arra való az igazságszolgáltatás, hogy mindebben tisztánlátást érjen el. Az új megyei közgyűlési elnök gyorsreagálású mentség-keresése: ti., hogy a bizottsági elnök Tokár úr tudhat ilyesféle dolgokról, és az új elnök hivatalos értesítést vár a skandalumról, a honi közpolitika következmény-nélküliségét, nem is olyan diszkrét báját mutatja. Ugyanő, Fejér Andor úr mondta elnöki szűzbeszédében, hogy az önkormányzat emiatt az ügy miatt 200-250 milliós követeléssel néz szemben, amit a bíróság előtt Tokár úr kinevetett. Jól elvannak egymással.

Mind e közben a Jászapátiért lokálpatriótaként naív hittel ténykedő kis- és középvállalkozók a szemükbe kapták: hiába találkoztak több ízben is a „pénzes” megerősítést nyújtó megyei elnökkel a helyszínen, balekok lehettek, ha hittek az ígéletben, és még ma is **hiszik: a megyei közgyűléstől pénzüket megkapják.** Ez a lekezelés a legfájóbb. Maga a per fair körülmények között folyik a megyei bíróságon. Semmi kétség: ha lesz személyiségi jogi per, az sem lesz másként.

Goethe mondta: a háború elvesztése malőr, egy parasztház leégése tragédia. Ma mit mondana erre? Biztosan nem tegezne le senkit!

Kolláth György alkotmányjogász, c. egyetemi docens, ügyvéd